

Ekonomiutskottet

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur (restaureringsförordning)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur (restaureringsförordning) (U 76/2022 rd): Ärendet har lämnats till ekonomiutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- miljöråd Olli Ojala, miljöministeriet
- specialsakkunnig Siina Lepola-Lång, arbets- och näringsministeriet
- ordförande, professor Janne Kotiaho, Finlands Naturpanel
- programdirektör Anne Tolvanen, Naturresursinstitutet
- utvecklingschef Minna Pekkonen, Finlands miljöcentral
- ledande expert Minna Ojanperä, Finlands näringsliv rf
- forstdirektör Marko Mäki-Hakola, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- chef för EU-relaterade skogsfrågor Maija Rantamäki, Skogsindustrin rf
- Senior Advisor Ilkka Räsänen, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- skyddsexpert Alisa Pihlaja, Finlands naturskyddsförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- professor Päivi Leino-Sandberg.

SKRIVELSEN

Förslaget

I förordningen ska för att mer effektivt fullgöra skyldigheterna i habitat- och fågeldirektivet samt ramdirektivet om vatten och direktivet om en marin strategi föreskrivas om tidsfrister för att uppnå de mål som fastställs i direktiven. Målen ska också kompletteras med viktiga skyldigheter och

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

nya mål med tanke på förbättringen av tillståndet för naturen. Dessutom ska förordningen stödja unionens strategi för biologisk mångfald i fråga om skyddet av pollinatörer samt förbättra tillståndet för naturen i urbana miljöer, jordbruks- och skogsmiljöer samt strömmande vatten.

I förslaget framläggs en systematisk strategi för att uppnå målen, enligt vilken varje medlemsstat ska utarbeta en nationell restaureringsplan inklusive metoder för att uppnå målen. Genomförandet av planerna ska övervakas med hjälp av rapportering.

Statsrådets ståndpunkt

Allmänt

Finland har förbundit sig till FN:s konvention om biologisk mångfald och de beslut som fattats inom ramen för den om skyddet av den biologiska mångfalden. Finland har också förbundit sig till Europeiska unionens strategi för biologisk mångfald, vars mål är att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden och vända utvecklingen mot återhämtning före 2030. Ett av målen för EU:s strategi för biologisk mångfald är att leda världen genom att föregå med gott exempel och att bidra till det internationella samfundets ambition att före 2050 säkerställa en situation där alla världens ekosystem har restaurerats, är motståndskraftiga och skyddas i tillräcklig utsträckning. Statsrådet ser kommissionens initiativ som ett betydande steg mot att uppnå dessa mål.

Statsrådet anser det nödvändigt att stärka åtgärderna för att förbättra tillståndet för naturen i syfte att stoppa förlusten av biologisk mångfald och vända den nedåtgående trenden. Statsrådet anser det bra att effektivisera verkställigheten av EU:s befintliga naturvårdslagstiftning och att införa kompletterande mål, skyldigheter och åtgärder som är viktiga för skyddet av den biologiska mångfalden. Statsrådet anser det viktigt att åtgärderna riktas på ett kostnadseffektivt och verkningsfullt sätt till alla sektorer som är väsentliga för den biologiska mångfalden.

Statsrådet anser att målen och skyldigheterna i förordningen bör vara ambitiösa men genomförbara i medlemsstaterna. Uppnåendet av målen är förknippat med osäkerheter, såsom brister i informationen.

Finland har förbundit sig till en kunskapsbaserad politik, och alla mål och åtgärder ska grunda sig på omfattande konsekvensanalyser. Statsrådet betonar vikten av att fästa uppmärksamhet vid medlemsstaternas olika utgångslägen och förhållanden när målen för förslaget fastställs, inbegripet när det gäller statistikföring och informationsnivå. Det är viktigt att ge medlemsstaterna tillräckligt med handlingsutrymme så att de kan rikta åtgärderna för att förbättra tillståndet för naturen. Detta gör det möjligt att ta hänsyn till särskilda nationella förhållanden och välja de åtgärder som är mest kostnadseffektiva. Förteckningen över åtgärder för att förbättra tillståndet för naturen i bilagorna till förordningen bör förbli exemplifierande.

Statsrådet fäster uppmärksamhet vid att kommissionens förslag i sin nuvarande form för Finlands del skulle medföra mycket omfattande konsekvenser för statsfinanserna. Statsrådet anser det nödvändigt att eftersträva en avsevärd minskning av förslagets kostnadseffekter för statsfinanserna. Förordningen bör inte medföra en oproportionerlig börda för medlemsstaternas statsfinanser. Det är avgörande att medlemsstaterna får utökat handlingsutrymme och förbättrade förutsättningar

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

för kostnadseffektiva restaureringsåtgärder, dock med hänsyn till behoven hos olika grupper av livsmiljötyper och livsmiljöer på ett tillräckligt balanserat sätt. Statsrådet betonar betydelsen av riksdagens budgetbefogenhet. För att uppnå en godtagbar helhetslösning krävs enligt den preliminära bedömningen att kostnaderna minskas avsevärt samt att medlemsstaternas handlingsutrymme och flexibiliteten i utbudet av metoder tryggas eller utökas.

Statsrådet konstaterar att man i den fortsatta behandlingen av lagstiftningen ska beakta social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, för att nå en balanserad helhetslösning. Statsrådet understryker särskilt att man under förhandlingsprocessen bör fortsätta att uppmärksamma och samordna förslaget med lagstiftningen om förnybar energi, strategisk resiliens och projekt inom den gröna omställningen.

Statsrådet anser att man i samband med den fortsatta beredningen ytterligare borde klargöra vilka funktioner som omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Restaurera naturmiljön

Statsrådet konstaterar att de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att förbättra tillståndet för naturen före godkännandet av den nationella restaureringsplanen bör beaktas i förordningen.

Enligt statsrådets uppfattning förutsätter ett effektivt genomförande av habitatdirektivet att man utsträcker skyldigheten att säkerställa att tillståndet inte försämras till endast sådana förekomster av livsmiljötyper utanför Natura 2000-nätverket som är nödvändiga för att bevara eller uppnå en gynnsam skyddsnivå för livsmiljötyperna.

Statsrådet lägger kritiskt märke till kommissionens förslag om att alla de förekomster av livsmiljötyper vars tillstånd inte är känt ska tolkas som försämrade. I detta avseende skulle kommissionens förslag leda till att åtgärderna riktas på ett icke kostnadseffektivt sätt som inte är fördelaktigt med tanke på genomförandet. Dessutom behöver målen för att uppnå ett visst ekologiskt tillstånd och de undantag som är förknippade med detta vidareutvecklas och förtydligas.

Statsrådet anser att skyldigheten att restaurera livsmiljötyperna och definitionerna av de relaterade begreppen kräver ytterligare granskning. Statsrådet noterar särskilt att granskningsperiodens längd i fråga om restaureringen kräver ytterligare granskning och att mer hänsyn behöver tas till de olika utgångslägena i medlemsstaterna. Skyldigheten att restaurera livsmiljötyper är förknippad med betydande brister i informationen och konsekvenserna av den för Finland är därför svåra att bedöma.

Avlägsna barriärer i strömmande vatten

Statsrådet ser positivt på kommissionens förslag om att avlägsna barriärer i strömmande vatten och anser det viktigt att man inom EU-området eftersträvar målet om 25 000 kilometer fritt flödande vattendrag senast 2030.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Miljöanpassa stadsmiljön

Statsrådet anser att förslaget bör identifiera de olika utgångslägena i medlemsstaterna vad gäller antalet grönområden samt i region- och samhällsstrukturen, förvaltningsstrukturen och markägandet.

Statsrådet anser att medlemsstaterna i enlighet med proportionalitetsprincipen bör ha tillräckligt med handlingsutrymme när det gäller beslut om antalet grönområden och trädäckningen, så att de kan ställa upp mål på hög nivå i den nationella restaureringsplanen och besluta om hur dessa mål kan uppnås på det mest kostnadseffektiva sättet.

Statsrådet konstaterar att om bindande målnivåer inkluderas i en artikel, bör skyldigheterna i artikeln gälla endast sådana urbana områden där antalet grönområden ligger under den miniminivå som definierats av unionen.

Jordbruksmiljöerna

Statsrådet anser att restaureringsåtgärderna inom jordbruket har stor betydelse för både klimatet och den biologiska mångfalden. Statsrådet anser det viktigt att restaureringsåtgärderna inom jordbrukssektorn och uppfyllandet av målen för dem inte försämrar livsmedelstryggheten, försörjningsberedskapen eller försörjningsmöjligheterna inom landsbygdsnäringsarna. Det är nödvändigt att ta hänsyn till synergier mellan målen i EU:s strategi för biologisk mångfald och det här lagstiftningsinitiativet för den areal som används för livsmedelsproduktion.

Det är viktigt att målen möjliggör ett brett utbud av metoder för att förbättra tillståndet för naturen och minska växthusgaserna, såsom beskogning utan att äventyra den biologiska mångfalden.

Statsrådet anser att beräkningsgrunderna för arterna i jordbruksmiljön och landskapselementen samt målet för lagret av organiskt kol i mineraljordar kräver ytterligare granskning.

Statsrådet anser att de åtgärder som ska vidtas på dikade torvmarker är viktiga för att uppnå klimatomålen. Åtgärder på torvmarker möjliggör i första hand en effektiv minskning av växthusgasutsläppen.

Statsrådet betonar att restaureringsåtgärderna, som förutsätts inom ramen för förordningen, inte får förhindra att befintliga torvmarker används för livsmedelsproduktion i framtiden, då detta är möjligt med hjälp av klimat- och miljövänliga odlingsmetoder. Statsrådet lägger därför särskild vikt vid förslaget om att målet för torvfälten kan förverkligas inte bara på den areal som används för livsmedelsproduktion utan även på andra torvmarker.

Statsrådet anser det viktigt att det finns tillräckliga incitament för nya former av markanvändning. När det gäller torvmarker bör man förhindra en situation där insatser görs för att restaurera torvfält, men röjning av nya fält pågår samtidigt. Därför betonar statsrådet vikten av att förbereda möjliga styrmedel för att säkerställa kostnadseffektiviteten hos åtgärder på torvmarker.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Statsrådet anser det bra att ta hänsyn till markbeskaffenheten som en del av arbetet med att förbättra tillståndet för naturen i jordbruksekosystemen och betonar sambandet mellan de olika strategierna gällande markbeskaffenheten och deras mål, såväl befintliga som under beredning varande.

Skogsmiljöerna

I Finland är skogarna avgörande för skyddet av hotade arter. Eftersom skogarna i stor utsträckning används för skogsbruk, är åtgärderna inom skogsbruket av stor betydelse för den biologiska mångfalden i Finland. När det gäller åtgärder i skogarna och de mål som ställs upp för dem är det nödvändigt att ta hänsyn till den biologiska mångfalden i skogarna samt skogarnas ekonomiska betydelse och markägarnas rättigheter.

Enligt statsrådets EU-redogörelse bör skogspolitiken även i framtiden omfattas av den nationella beslutanderätten i EU, eftersom medlemsstaterna och deras omständigheter varierar. EU har befogenhet när det gäller miljö-, jordbruks- och energisektorerna, som direkt eller indirekt påverkar skogarna.

Statsrådet anser det viktigt att effektivisera genomförandet av åtgärder som gäller skogsmiljötyperna i bilaga I till habitatdirektivet genom att ställa upp mål.

Statsrådet ser också att nationella insatser för att utöka naturvården och trygga den biologiska mångfalden i skogarna som en del av skogsbruket spelar en viktig roll i förbättringen av tillståndet för naturen.

EU-fördragen anger inte någon rättslig grund för EU:s gemensamma skogspolitik. Statsrådet anser att det i samband med de fortsatta förhandlingarna är viktigt att garantera skogspolitikens nationella befogenhet och att ta hänsyn till nationella särdrag i insatserna för att utöka naturvården och trygga den biologiska mångfalden i skogarna som en del av skogsbruket. Statsrådet lägger kritiskt märke till indikatorerna som i enlighet med det nuvarande förslaget till förordning ska tillämpas gemensamt på alla medlemsstaters skogsmiljöer. Statsrådet anser att det är mycket viktigt att påverka förslaget vid de fortsatta förhandlingarna så att skyldigheterna blir så tydliga och verkställbara som möjligt utan att de i detalj ingriper i frågor som gäller den nationella skogspolitiken.

Nationella restaureringsplaner

Statsrådet anser att den nationella restaureringsplanen, som är väsentlig för genomförandet av förordningen, är ett viktigt systematiskt tillvägagångssätt som avsevärt bidrar till att bromsa förlusten av biologisk mångfald. Kraven som gäller utarbetandet av restaureringsplanen bör dock granskas i samband med den fortsatta beredningen och man bör sträva efter att göra kraven så ändamålsenliga som möjligt. Med tanke på utvärderingen av den nationella restaureringsplanen som utförs med kommissionen bör man säkerställa att det är medlemsstaterna som i sista hand har beslutanderätt om innehållet i sin nationella restaureringsplan.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Förordningens budgetkonsekvenser

Statsrådet tar ställning till eventuella statliga finansieringsbehov separat som en del av förfarandena som gäller planen för den offentliga ekonomin och budgeten. Det är viktigt att utreda de kostnader som förslaget medför närmare som en del av den fortsatta beredningen. Ställningstagandena till de preciserade förslagen och deras ekonomiska konsekvenser, i synnerhet för statsfinanserna, utarbetas separat under de fortsatta stadierna av beredningen.

Statsrådet betonar vikten av att sträva efter att begränsa den administrativa bördan som förslaget medför. Därför kräver de föreslagna övervaknings- och rapporteringsskyldigheterna ytterligare granskning. I övervakningsskyldigheterna är det viktigt att sträva efter kostnadseffektivitet och synergier med befintlig övervakning.

Delegerade akter och genomförandeakter

Statsrådet förhåller sig mycket avvaktande till den föreslagna delegeringen av lagstiftningsbefogenheter till kommissionen, som gäller bilagorna I–VI, eftersom de är centrala med tanke på förordningens tillämpningsområde och innehåll. Enligt statsrådets uppfattning bör ändringen i dessa bilagor göras enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Den föreslagna delegerade befogenheten med avseende på bilaga VII utgör däremot inget problem, eftersom den innehåller en förteckning i exemplifierande syfte.

Statsrådet anser att förslagen om att delegera lagstiftningsbefogenheter till kommissionen är ändamålsenliga till den del som de genomförs genom kommissionens genomförandeakter.

Statsrådet anser det viktigt under hela behandlingen av förslaget att befogenheter som ska delegeras till kommissionen är tillräckligt exakta, proportionerliga, lämpliga och motiverade.

Rättslig grund

Statsrådet anser det nödvändigt att sträva efter att säkerställa att den föreslagna rättsliga grunden är tillräcklig i alla avseenden. Statsrådet anser det vara nödvändigt att för den fortsatta beredningen få ett utlåtande av rådets rättstjänst i synnerhet i fråga om förslaget gällande skogsmiljöer. Statsrådet konstaterar att man vid den fortsatta behandlingen av förslaget måste bedöma om förslagets innehåll är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrunden till förslaget och utgångspunkterna för bedömningen

Restaureringsförordningen handlar om EU-täckande mål när det gäller att stoppa förlusten av biologisk mångfald och om uppföljning av målen. Förslaget förutsätter att livsmiljöernas och arternas tillstånd förbättras och de gäller olika ekosystem överlag. Det innebär åtgärder både inom och utanför skyddsområdena. Bakgrunden till förslaget är bedömningen att tidigare frivilliga åtgärder inte räcker till för att stoppa naturförlusten och säkerställa den biologiska mångfalden.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Ekonomiutskottet bedömer förslaget till förordning utifrån sitt ansvarsområde och fokuserar på förslagets konsekvenser för den ekonomiska omvärlden i vid bemärkelse. Naturen och den biologiska mångfalden utgör grunden för ekonomin, och förlusten av biologisk mångfald medför risker också ur företagets, konsumenternas och samhällsekonomens synvinkel. Ekonomiutskottet välkomnar därför de bakomliggande målen för att trygga den biologiska mångfalden. De föreslagna bestämmelserna bedöms i synnerhet när det gäller kostnadseffektiviteten, inriktningen och proportionaliteten i fråga om de föreslagna metoderna.

Rättslig grund och behörighet

Ekonomiutskottet omfattar statsrådets ståndpunkt att det vid den fortsatta beredningen av förslaget måste säkerställas att den rättsliga grunden för förslaget är tillräcklig. Det gäller särskilt den föreslagna bestämmelserna om skogsmiljöer. EU:s grundfördrag omfattar inte en gemensam skogspolitik. Ekonomiutskottet betonar att den föreslagna regleringen inte kan ändra denna behörighetsfördelning, och skogspolitiken bör även i fortsättningen omfattas av den nationella beslutanderätten. Ekonomiutskottet påpekar att Sverige lämnade ett motiverat om förslaget och konstaterar att det hade funnits klara grunder för Finland att göra detsamma. Å andra sidan bör det beaktas att regleringen av EU:s jordbruks-, miljö-, klimat- och energipolitik naturligtvis har betydande indirekta konsekvenser för skogsbruket och skogsindustrin.

Ekonomiutskottet betonar att man vid förhandlingarna om förslaget dessutom bör fästa uppmärksamhet vid att de föreslagna metoderna är godtagbara med tanke på proportionalitetsprincipen. De ekonomiska aktörerna bör belastas så lite som möjligt och förslaget måste stå i proportion till det eftersträlvade målet.

Konsekvenser av de centrala förslagen och bedömning av konsekvenserna

Förslaget bedöms ha betydande konsekvenser för stats- och samhällsekonomin. För att konsekvenserna ska fördelas rättvist och för den sociala acceptansen anser ekonomiutskottet det viktigt att bedöma hur Finlands relativa andel av kostnaderna för regleringen kommer att se ut.

Utifrån kommissionens bedömning konstateras det i statsrådets skrivelse att Finlands årliga direkta kostnader skulle uppgå till 931 miljoner euro. Det motsvarar 12,6 procent av de beräknade totala kostnaderna för EU-medlemsstaterna. Finlands bidrag till EU:s budget är för närvarande 1,77 procent. För Finlands del skulle kostnaderna vara de tredje högsta efter Frankrike och Spanien. I förhållande till bruttonationalprodukten skulle Finland ha de högsta kostnaderna (0,39 procent av BNP). Hälften av de årliga direkta kostnaderna för Finlands del skulle bestå av kostnader för restaurering av insjöar, cirka en femtedel för restaurering av skogar och cirka en sjättedel för restaurering av torvmarker.

Ekonomiutskottet betonar att Finland vid den fortsatta beredningen av förslaget till förordning bör säkerställa att regleringens konsekvenser för Finland är socialt, ekologiskt, ekonomiskt godtagbara och att de faktiska kostnaderna för Finland eller deras andel inte är oskäligt stora i förhållande till Finlands finansiella bidrag till EU:s budget. Likaså är det väsentligt att granska de kortsiktiga effekterna av EU:s energi- och klimatpolitiska mål och metoder. Man måste se till att försla-

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

get är förenligt med målen för energipolitiken, den strategiska resiliensen och den gröna omställningen.

Ekonomiutskottet noterar också att de indirekta konsekvenserna och kostnaderna för regleringen inte har granskats i konsekvensbedömningarna. Den försvagade tillgången på virke kan ha betydande konsekvenser för förädlingsvärdet och sysselsättningen inom skogssektorn och andra branscher. Ekonomiutskottet påpekar dessutom att förslagens konsekvenser för skatteinkomster och de regionalekonomiska konsekvenserna måste bedömas. Särskilt de mål som gäller restaurering av torvmarker har regionalekonomiska konsekvenser, och i förslaget bedöms inte heller frågans betydelse för försörjningsberedskapen eller livsmedelssäkerheten, som den inverkar på.

Ekonomiutskottet fäster kritisk uppmärksamhet vid de betydande osäkerhetsfaktorer som ingår i kostnadskalkylerna i förslaget. Kostnaderna beror huvudsakligen på de arealer som ska restaureras, vilka i sin tur beror på tillståndet för naturen. När det gäller många livsmiljötyper är dock en stor del av arealen okänd, enligt bilagan till kommissionens förslag, vilket gör det svårt att bedöma det faktiska behovet av restaurering. Också i Finland råder stor osäkerhet om vilka livsmiljöer som befinner sig i ett försvagat tillstånd och var de finns.

Ekonomiutskottet noterar att statsrådet stöder en tvingande lagstiftning med en bindande målnivå, men samtidigt anser att det är viktigt att åtgärderna för att förbättra naturens tillstånd i första hand baserar sig på frivillighet hos markägarna. Ekonomiutskottet uttrycker därför sin oro över när den bindande målnivån med säkerhet kan uppnås genom de frivilliga åtgärder som statsrådet stöder sig på i sin ståndpunkt. Ekonomiutskottet anser att statsrådet också bör överväga hur man ska gå till väga om de bindande, mycket ambitiösa målen inte uppnås genom frivilliga åtgärder. Eftersom statsrådets ståndpunkt baserar sig på frivilliga framsteg, har statsrådet inte granskat frågan med hänsyn exempelvis till egendomsskyddet och kostnadseffekterna. Ekonomiutskottet anser att detta är en betydande brist och att det i hög grad påverkar de totala konsekvenserna av lagförslaget.

Förslagens skyldighet att säkerställa att tillståndet inte försämras skulle omfatta alla förekomster av de livsmiljötyper som ingår i förteckningen i bilaga I till habitatdirektivet, oavsett om medlemsstaterna har inkluderat förekomsten i det nationella Natura 2000-nätverket eller inte. Ekonomiutskottet anser liksom statsrådet att förslaget är problematiskt med tanke på proportionalitetsprincipen och understöder inte förslaget till förordning i dess nuvarande form. Förslaget bedöms innebära ett ovillkorligt förbud mot försämring av vissa naturtyper och livsmiljöer.

Ekonomiutskottet anser det viktigt att utreda betydelsen och konsekvenserna av skyldigheten att säkerställa att tillståndet inte försämras, i synnerhet med tanke på projekt inom energisektorn och tillståndsförfarandena inom andra branscher samt den administrativa bördan. Regleringen ska trygga ett tillräckligt nationellt handlingsutrymme och får inte äventyra målen för produktion av förnybar energi och för energinät och hållbart skogsbruk. Regleringen får inte leda till att man å ena sidan strävar efter snabbare och smidigare tillstånd för och utbyggnad av förnybar energi, och å andra sidan gör det omöjligt att genomföra dem eller eventuellt också att driva befintliga anläggningar.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Kommissionen bedömer den kalkylmässiga nyttan för Finland till 9,7 miljarder euro per år i och med att ekosystemtjänsterna ökar. Nyttan mätt i euro har uppskattats vara tio gånger större än kostnaderna för restaureringen. Tryggheten av den biologiska mångfalden kan också skapa nya affärsmöjligheter och innovationer. Samtidigt är det svårt att bedöma och värdera nyttan av naturkapitalet och ekosystemtjänsterna, eftersom det till stor del är fråga om icke-kommersiella nyttigheter.

Enligt utredning till ekonomiutskottet baserar sig de undersökningar om nyttan med restaureringen som ligger till grund för kalkylerna delvis på länder där förhållandena avviker kraftigt från förhållandena i Finland. I de finländska förhållandena ökar nyttan dock inte lineärt i förhållande till den areal som ska restaureras, och därför har det ansetts att den angivna totala nyttan sannolikt är mycket överskattad. Ekonomiutskottet noterar de betydande osäkerhetsfaktorer som hänför sig till kalkylerna och anser att förslagets faktiska konsekvenser för förhållandena i Finland måste bedömas med beaktande också av dess konsekvenser för regionerna och de ekonomiska branscherna. Finland kan inte förbinda sig till de omfattande skyldigheterna i lagstiftningsinitiativet utan att konsekvenserna av dem klagas bättre.

Bristerna i kunskapsunderlaget och behovet av kostnadseffektiva metoder talar för att medlemsstaterna bör ha betydligt större behörighet när det gäller val och inriktning av restaureringsåtgärder. Ekonomiutskottet anser att Finland bör överväga att gå in för att förslagets form ändras från förordning till direktiv. Ekonomiutskottet ser det också som viktigt att restaureringsåtgärderna granskas på bred front; det bör vara möjligt att restaurera samtidigt som ekonomisk verksamhet pågår i området.

Ekonomiutskottet instämmer i statsrådets bedömning att konsekvensbedömningen i förslaget bör kompletteras. Med tanke på bedömningen av förslagets konsekvenser och säkerställandet av att metoderna är proportionerliga är det väsentligt att bestämmelsernas innehåll och tillämpningsområde inte avgörs genom de föreslagna delegerade akterna. Ekonomiutskottet förhåller sig negativt till delegerade akter i den föreslagna omfattningen, särskilt när det gäller bilagorna I-VI till förordningen.

Sammanfattande synpunkter

Reglering som förhindrar att den biologiska mångfalden försvagas behövs också ur ekonomisk synvinkel; naturförlusten utgör ett så stort hot mot människors ekonomiska och samhälleliga välfärd och motståndskraft mot störningar att den kan jämföras med klimatkrisen. Naturkapitalets förnyelse och produktionen av de så kallade ekosystemtjänster som naturkapitalet producerar och som är nödvändiga för människorna är beroende av biologisk mångfald, vilket förutsätter tillräckligt skydd och tillräcklig restaurering. Ekonomiutskottet betonar att de kritiska bedömningarna av förslaget till förordning alltså inte hänför sig till förslagets mål, det vill säga bekämpningen av naturförlusten eller tryggheten av den biologiska mångfalden. Problemet med förslaget är särskilt de betydande bristerna i det föreslagna regleringssättet och kunskapsunderlaget i anslutning till det samt inexacta definitioner och beräkningsgrunder, vilket gör det mycket svårt att bedöma och förutse regleringens konsekvenser. För att regleringen ska vara socialt och ekonomiskt godtagbar måste dess metoder dessutom vara kostnadseffektiva och lämpliga för nationella förhållanden samtidigt som de statsfinansiella konsekvenserna inte får vara oskäligen.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

På de grunder som anges ovan anser ekonomiutskottet att Finland inte bör godkänna förslaget i den föreslagna formen, utan att man vid de fortsatta förhandlingarna bör förutsätta de ändringar som anges i statsrådets ståndpunkt och i detta utlåtande. Under den fortsatta beredningen av förslaget bör det göras en omfattande bedömning av kostnader och nytta för att på så sätt utreda om regleringen är godtagbar. Ekonomiutskottet förutsätter att Finland i den fortsatta beredningen aktivt tillsammans med likasinnade medlemsstater arbetar för att förordningen tryggar ändamålsenlighet, tillräckligt nationellt handlingsutrymme, proportionerliga skyldigheter samt skäliga och rättvisa kostnader för medlemsstaterna.

UTSKOTTETS UTLÅTANDE

Ekonomiutskottet meddelar

att Finland med avvikelse från statsrådets ståndpunkt motsätter sig förslaget till förordning i dess föreslagna form och förutsätter att det under förhandlingarna ändras i enlighet med det som anförs ovan i detta utlåtande.

Helsingfors 21.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml
vice ordförande Katri Kulmuni cent
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Matias Mäkinen sd
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sakari Puisto saf
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Joakim Strand sv
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Juha Mäenpää saf.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd

Avvikande mening 1

Avvikande mening 1

Motivering

Europeiska kommissionens förslag till restaureringsförordning (U 76/2022 rd) är ytterst problematiskt med avseende på 3 § i Finlands grundlag. Den sittande kommissionen har valt att lägga fram delegerade akter. Det nu aktuella förslaget anknyter i hög grad till medlemsstaternas skogspolitik, som hör till den nationella behörigheten.

Den föreslagna restaureringsförordningen är till många delar oskälig för Finland. Förslaget skulle till betydande delar binda Finlands riksdags budgetmakt i nästan 30 år. Enligt de sakkunnigbedömningar som ekonomiutskottet har fått är kostnadskalkylerna för Finlands del grova och avsevärt underdimensionerade.

Finland måste inta en negativ hållning

Sakkunniga har konstaterat att statsrådets kritiska ståndpunkt är otillräcklig och att ståndpunkten allmänt taget bör vara klart negativ.

När man värnar Finlands intressen är det skäl att inta en negativ hållning till bland annat restaureringsskyldigheten i fråga om jord- och skogsbruket, försämringsförbudet utanför Natura 2000-områdena, de vaga formuleringarna i försämringsförbudet, den betydande överlåtelsen av budgetmakt, det automatiska fastställandet av att status för okända natur- och arttyper har försämrats och den oskäliga rapporteringsskyldigheten.

Det är problematiskt att de objekt som omfattas av restaureringsskyldigheten inte har definierats särskilt noggrant. Det kan leda till mycket motstridiga bestämmelser och åtgärder där finländska näringsidkare inom jord- och skogsbruket i praktiken förlorar sin näring.

Kritik mot de ekonomiska konsekvenserna

Europeiska kommissionens konsekvensbedömningar har kritiserats som grova uppskattningar och kan inte genom den förslagets modellering tillämpas direkt på förhållandena i Finland. I sakkunnigyttrandena har det påpekats att det är svårt att gestalta de samlade konsekvenserna, eftersom många förslag som påverkar jord- och skogsbruket är aktuella samtidigt.

Å andra sidan har den ekonomiska nyttan av förslaget ansetts vara teoretisk och svår att mäta. Turismen och särskilt upplevelseturismen kan öka, men den uppskattade nyttan på nästan 10 miljarder euro är inte trovärdig.

Om budgetmakten

En betydande och långvarig inskränkning av Finlands budgetmakt är något som i sig måste avväjas. Saken är än viktigare därför att det har framförts stark kritik mot förslagets konsekvensbedömning.

Utlåtande EkUU 45/2022 rd
Avvikande mening 1

Utöver att budgetmakten inskränks bör man också beakta de problematiska konsekvenserna för jord- och skogsbruket. Dessa indirekta konsekvenser har inte alls bedömts.

Delegerade akter begränsar eller omintetgör helt det nationella handlingsutrymmet.

Avvikande mening

Vi föreslår

att stora utskottet beaktar vilka konsekvenser kommissionens förslag har för Finlands budgetmakt på lång sikt, dess betydande ekonomiska konsekvenser samt det begränsade nationella handlingsutrymmet i den delegerade akten och förhåller sig negativt till restaureringsförordningen (U 76/2022 rd).

Helsingfors 21.10.2022

Veikko Vallin saf
Sakari Puisto saf
Minna Reijonen saf
Juha Mäenpää saf

Utlåtande EkUU 45/2022 rd
Avvikande mening 2

Avvikande mening 2

Motivering

Kommentarerna och preciseringarna i motiveringen till utskottets utlåtande baserar sig i stor utsträckning på de anmärkningar som redan framförts och behandlats i statsrådets ståndpunkt. Därför är det motiverat att i utskottets ställningstagande konstatera att utskottet med preciseringarna ovan omfattar statsrådets ståndpunkt enligt följande:

”UTSKOTTETS UTLÅTANDE

Ekonomiutskottet meddelar

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt med preciseringarna ovan.”

Avvikande mening

Jag föreslår

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 21.10.2022

Atte Harjanne gröna